

Екологично отглеждане на домати

Автор(и): Растителна защита
Дата: 24.02.2017 Брой: 2/2017

В края на миналата година „Грийнпийс“ - България и Селскостопанска академия, в лицето на Института по зеленчукови култури „Марица“ - Пловдив, представиха официално първия си съвместен доклад, посветен на екологичното земеделие при отглеждане на домати. Документът е на тема „Екологосъобразни методи и средства за контрол на вредителите при производството на домати“ и е фокусиран върху методите за биологично отглеждане на популярната не само у нас зеленчукова култура.

Доматите са зеленчукова култура с богата традиция в отглеждането по целия свят. Добре познати са техните хранително-вкусови и технологически качества, които карат все повече селекционери да развиват и създават нови сортове, подходящи както за пряка консумация, така и за преработвателната индустрия.

Природо-климатичните условия в България са благоприятни за отглеждане на домати, както в оранжерии, така и в полски условия като ранно, средноранно и късно производство. Но доматиите са зеленчукова култура, която е чувствителна на много болести причинени от гъби, бактерии, вируси, микоплазми. Подложени са на нападение и от голям брой неприятели - доматен молец, акар, трипс, белокрылка, памукова нощенка, въшки и други. Разбира се контрола на тези вредители традиционно се предоставя на конвенционалното земеделие, което от своя страна се концентрира само върху използването на различни пестициди и инсектициди.

Интензификацията на селското стопанство има за цел ограничаване на нарастващия брой вредители и болести не само по доматиите, но и по останалите зеленчукови култури като в същото време се запазват високи добиви. Това за жалост не винаги е единственият и най-ефективният метод за борба с опасните неприятели. Последиците от прекомерното използване на химични средства води неизбежно до замърсяване и нарушаване на биологичното равновесие на околната среда. Тук можем да добавим и резултатите от изследвания за остатъчност на активни вещества от пестициди в продукцията от домати, която се предлага на пазара (Eurostat). Рутинен обширен преглед в ЕС върху 12 различни хранителни продукта, обхваща 209 различни пестицида, разрешени за употреба в Европа, показва наличието на повече от един остатък от активни вещества на пестициди в индивидуални проби в 27% от пробите от домати.

Други съществени последици от неправилното или прекомерно използване на синтетични химични средства са икономическите щети и допълнителните икономически разходи, които всяка изминала година се увеличават. В доклада на Института по зеленчукови култури „Марица“ – Пловдив са посочени точни данни за икономическите загуби, дължащи се на прилагането на пестициди. За пример е взета САЩ, където за една година са похарчени 1.5 милиарда долара (1.4 милиарда евро) за устойчивост към пестициди (Pimentel & Burgess).

Затова екипът на ИЗК „Марица“ решава да потърси решение извън стандартните методи в отглеждането на домати. Те се спират на екологичното земеделие, което включва прилагане на разнообразна комбинация от техники и земеделски практики. В доклада си водещите учени от Института в Пловдив разработват методи, базирани на агро-биоразнообразието, за увеличаване на устойчивостта към вредители и болести, екологични инструменти за борба с нашествия и инфекции в овощните градини, както и методи за развъждане на устойчиви на болести сортове, на базата на съвременните биотехнологии.

Всъщност селекционните програми, в които се избират едновременно сортове, устойчиви към икономически значими за страната болести и гарантиращи висок и стабилен добив, са съществена част в посока екологично земеделие и са важен компонент от добрата растително-защитна практика.

Чудесен бонус, в създадения от ИЗК „Марица“ труд, е речника на използваните термини и подробното описание на всички устойчиви сортове домати в България. В главата „растителна защита“ са разгледани основните болести и неприятели по зеленчуковата култура домати като за улеснение за изготвени списъци с всички вредители. В допълнение има две глави, които се занимават с източниците на

хранителни вещества в биологичното производство и приложението на видовете торове при производството на домати.

Екологично производство на домати - екологосъобразени методи и средства за контрол на вредителите при производството на домати.

Може да видите целия доклад [ТУК](#)